

Kappel Zoltán És Családja

A kép bal szélén Kappel Szása, a kisebbik fiam látható. A fiam mögött az első feleségem nővére térdel, a nevére már nem emlékszem. Balról a harmadik férfiről csak azt tudom, hogy zsidó származású, és talán a feleségem rokona lehetett. Balról a negyedik én vagyok. A mellettem álló nő Kappel Mária, az első feleségem. A feleségem előtt álló gyerek a nagyobbik fiam, Kappel Róbert. A kép jobb szélén ülő nőről és a mögötte látható kisiúrról nem tudok semmit mondani, nem emlékszem rájuk. A felvétel Kolozsvárhoz közel, valahol a Tordai úton készült egy vasárnapi kirándulás alkalmával, az 1950-es években. A háború után a Vasipari Részvénytársaságnál dolgoztam egy kevés ideig, aztán megismerkedtem az első feleségemmel, Márton Máriával. Úgy ismerkedtünk meg, hogy a hazatérésem után gyakran bejártam a Péter-Pál villába. Ez valamikor egy palotaféle volt, gazdag zsidók laktak benne, mindenkinek komfortos lakása volt. Vagy harminc-negyven család lakott ottan, s azok építették maguknak. Később ez lett a Gestapo székhelye. A háború után itt szállásolták el a lakás nélkül maradt, deportálásból vagy munkaszolgálatból hazatérő zsidókat. Ott kaptak ebédet, ott kaptak lakást, és én is odamentem, hogy lássam, ki jön haza, és hogy halljak híreket. Minden héten, sokszor még naponta is elmentem, ha tudtam, valaki ismerős jött. Ott találkoztam a feleségemmel is. Ő is a deportálásból jött haza, és ők is ott laktak bent a nővérel. A családjából csak még a nővére élte túl a holokausztot. A szülei és a többi testvére nem tért haza a deportálásból. A feleségem családja kolozsvári volt. Nagyon szegény család volt. Az apja, azt hiszem, megnyomorodott a kezével, és nem volt képes kenyeret keresni. És voltak testvérek vagy ötön, úgyhogy nehéz családi életet éltek. Nem tudok róluk nagyon semmit. Én csak a nővérét ismertem, Alizt. A férje után Hirsch Aliznak hívták. Aliz egy karakán, vagány nő volt. A deportálás előtt illegalista volt, le is volt tartóztatva. A háború után előkerült a dosszárja dossziéja, amelyikben a vallomásokat tette a csendőrségnek a háború idején. Senkit nem árult el az illegalisták közül, mindent tagadott. Emiatt a háború után a pártnál nagyon megbecsülték. Talán valami funkciója is volt, de már nem emlékszem pontosan. A feleségem röviddel az esküvőnk előtt jött haza deportálásból, én munkaszolgálatból. Neki nem volt sem anyja,

sem apja. Az apja nem jut eszembe, mikor halt meg, volt-e deportálva. Nem csináltunk esküvőt, mert a rokonaink nagy része elpusztult, és anyagi lehetőségünk sem volt rá. A városházán megesküdtünk, majd hazamentünk, s a szüleimmel meg a testvéremmel együtt megvacsoráztunk. A szüleimnél laktunk a feleségemmel egy darabig. Elvettem feleségül Máriát, és aztán nyomorogtunk egy pár hónapig, amíg behívtak román katonának. A nagyobbik fiam, Kappel Róbert 1948-ban született. Kolozsváron végezte az iskoláit. Nem volt olyan nagyon jó tanuló. Leérettségizett, s azzal maradt. Róbert 1970 körül ment el Izraelbe a családjával. A felesége székely lány, Ilonkának hívják. Három gyermekük van: Pamela, Júlia és Oktávián. 1951-ben jött a világra Szása, a kisebbik fiam. Ennyi az összes gyermekem. Szása elektronikát, informatikát végzett. Szása felesége román nő, leánykori nevén Angela Morar. Egy lány- és egy fiúgyermekük van. Oananak és Raresnek hívják őket. Nem tud egyikük sem magyarul. Nagyon szeretem mind a két kis unokát. Egyszer csak elmentem hozzájuk látogatóba, s azt mondta nekem a menyem: 'Apu, én megmondom, nekem az a tervem, hogy elmenjek Szásával Izraelbe.' Azt feleltem, hogy 'Én azért mondtam, hogy vegyen el tégedet, mert gondoltam, nem vagy zsidó, s akkor itt maradtok, s nem vándoroltok ki'. Azt mondja: 'Hát, sokat gondolkodtunk ezen a dolgon, hogy maradjunk, ne maradjunk. A gazdasági helyzetünk nekünk nagyon nehéz, és nem szeretném azt, hogy a leánykám tizenhat-tizenhét éves korában azt mondja nekem, hogy anyu, én zsidó vagyok, és én megyek haza, és itt hagyjon engemet. Inkább megyek én is most vele.' S így ment el a kisebbik fiam a családjával. 1995-ben vándoroltak ki Izraelbe a feleségével és a két gyerekével.